

En hälsning till alla våra medlemmar Förväntan inför vår verksamhet 2020

Så klart vi längtar efter det vita landskapet med snö och kyla utan halka. Livet ger oss då och då någon form av längtan till något annorlunda eller bättre. Bättre i form av mera lugn, mera glädje och mindre krämpor mm. Jag tror ändå att vi som har vuxit upp i Tornedalen har lättare att vara förnöjda och tillfreds med det liv vi lever. *Förnöjsamhet är en gåva att förvalta.* Det är behagligt att vara nära förnöjda människor. Tack till er alla er i föreningen som sprider behag och harmoni kring er när vi möts.

STUDIECIRKLARNA

Vi samlas följande söndagar kl.14.00 – 16.30.
Datum >>12/1, 9/2, 8/3, 5/4, 3/5.

Välkomna till glad och givande gemenskap som alltid avslutas med gemensam kaffe-stund. Grupperna turas om att ordna för kaffet och ink av brödet. Vi hade vår start i söndags, 12 januari, med två studiecirklar.

Nybörjarcirkeln får vila den här terminen. Vi tror att det finns medlemmar, som gärna vill återuppliva sina kunskaper i meänkieli. Och det finns också de som skulle vilja lära sig meänkieli. För att starta och leda en cirkel behöver vi ha tre till sex deltagare. Vid 8–10 deltagare kan vi göra två cirklar. Ta gärna kontakt med någon i styrelsen, Tyra Helena, Bengt eller Irma. Är det tiden, en söndags- eftermiddag i månaden, som gör att många tvekar. Tema för cirkel kan vara Litteratur, Gamla tider i Tornedalen, Språket – Meänkieli.

Meänkieli-ordboken på Internet

Har du sökt den nya ordboken **Meänkieli–Svenska på nätet?** Erling Wande meddelar att en tekniker håller på att redigera del II, Svenska–Meänkieli. Vi återkommer i nästa Nyhetsbrev med information om när hela ordboken, båda vägarna, väntas klar.

Våra två studiecirklar denna termin

Cirkeln kring Stefan Aros bok.

Ledare Tyra Helena Lindström.
Samtalsboken *Ette tohtia olla oma itte* (svensk titel: *Mod att vara sig själv*) har texterna på meänkieli på ena spalten och på svenska på den andra spalten. Av detta följer att du som har en svensktalande livskamrat kan även inbjuda honom eller henne att vara med i denna cirkel. Cirkeln är en fortsättning från föregående år.

Boken är intressant och ger en överblick över språk, tro och identitet i Tornedalen. Den inleds med ett kapitel Historia, frågan om hur länge meänkieli har talats i Tornedalen. Historia återkommer även i andra kapitel, som Arbetesstugorna och i det kapitel som berättar om försvenskningen och dåvarande biskopen Olof Bergqvist. Flera intervjuer med kända tornedalingar finns, bl.a. vår ordförande Tyra Helena Lindström, också välkänd som författare.

Läsecirkel

Ledare: Bengt Bucht.

Under våren fortsätter läsecirkeln baserad på boken *Meän kieltä. Kirjotuksia Tornionlaakson kielelä*. Boken är sammanställd av Matti Kenttä och Albert Pekkari med många tornedalsskribenter, kända som okända.

De korta berättelserna ger en fin bild av livet förr i Tornedalen och är en närmast outtömlig källa till diskussioner om egna upplevelser och om berättelser man själv hört återges. Högläsningen och diskussionerna friskar upp vårt kunnande att tala och inte minst att läsa meänkieli. Det senare har vi ju aldrig fått lära oss.

Information om månadsmöten,

26 jan. Sven Aaro: *Struwes meridianbågar.*

23 febr. Guiding i Domkyrkan. Därefter i Katedralcaféet, Leena Holma Persson berättar om sju år som ringarålderman.

Läs mera nedan!

22 mars. Årsmöte

19 april. Erling Wande: *Meänkieli – historiska drag och dialektala karaktäristika*

För mötet den 22 februari gäller följande:

Kl.11.00 Högmässa i Domkyrkan för den som önskar vara med

12.30 samling i Vapenhuset för guidning av Domkyrkan

13.30 Kaffe i Katedralcaféet. Där berättar vår medlem Lena Holma Persson om sina sju år som Ringarålderman i Domkyrkan.

Nu till något som vi vill informera er om:

Vårt riksförbund, som vi är anslutna till, har initierat ett arbete med att få oss Tornedalinger till ett urfolk. Vår styrelse är mycket tveksam till en dylik användning av de mandat som Riksförbundet har från oss lokalföreningar.

Till vilken nytta? Tillför det något för Tornedalens framtid? Finns det överhuvudtaget fog för STR-T:s agerande?

Vi vill göra våra medlemmar uppmärksamma på STR-T:s planer och vill därför lämna en kort information i frågan.

Så här säger historieprofessor Dick Harrison:

"Vi vet inte, och lär aldrig få veta, vilka grupper som allra, allra, allra först permanent bosatte sig i Sverige. Alla frågor av denna art urartar i fåfänga gissningar och lika fåfäng etnisk självhävdelse som inte gagnar någon. De arkeologiska fynden ger vid handen att det område, som motsvarar dagens svenska kungarike, befolkades från olika håll av olika människor, vilka med all säkerhet talade olika språk. Men vilka var de? Vilka språk talade de? Ingen aning.

Och allra viktigast: det här pågår fortfarande. Vi är alla ättlingar till människor som har invandrat till Sverige. Ingen kunde leva här under den senaste istiden, varken svenskar eller samer.

Allas våra förfäder har vandrat in senare, och invandringen har fortsatt kontinuerligt, med skiftande intensitet, in i modern tid. Processen har pågått i 13 000 år och pågår fortfarande."

Så här fastslår FN grunden för benämningen "urfolk"

Ur ILOs konvention 169 om stamfolk och ursprungsfolk i självstyrande länder (1989)

Artikel 1

1. Denna konvention äger tillämpning på (a) stamfolk i självstyrande länder, vilkas sociala, kulturella och ekonomiska förhållanden skiljer dem från andra grupper av den nationella gemenskapen och vilkas ställning helt eller delvis regleras genom deras egna sedvänjor eller traditioner eller genom särskild lagstiftning;

(b) folk i självstyrande länder, vilka betraktas som ursprungsfolk på grund av att de härstammar från folkgrupper som bodde i landet eller i ett geografiskt område, som landet tillhör, vid tiden för erövring eller kolonisation eller fastställandet av nuvarande statsgränser och vilka, oavsett rättslig ställning, har behållit en del av eller alla sina egna sociala, ekonomiska, kulturella och politiska institutioner.

Vi anser att professor Harrissons syn är tillämplig på historien i Tornedalen och på tornedalinger. Vi anser också att tornedalinger, utgående från ILOs konvention, i motsats till samer **inte** kan inordnas under begreppet urfolk. Låt vår styrelse veta om du är av annan åsikt!

Välkomna till våra möten under det nya året 2020.

Styrelsen

År 2000. Foto: S-O Larsson